

ELOKUVATUOTANTO OPPIJOIDEN EHDOKSILLA

TAIDEVAIHDE KOULUYMPÄRISTÖSSÄ
OSANA MONIALAISIA OPINTOJA

MATILDA TAIPALE

Vuoden 2017 marraskuussa Rovaniemellä teimme yhdeksäs- ja kahdeksaluokkalaisten kanssa elokuvatuotannon oppijoiden omista lähtökohdista käsin. Elokuvatuotannon taustalla oli viisipäiväinen monialainen oppimiskokonaisuus eli MOKjakso, jonka teemana oli Suomi 100. Oppijat saivat itse toivoa työpajoja ja teemoja, joita jakson aikana käsitellään. Oppijoilta itseltään nousi toive suomi-filmistä ja tähän tartuimme. Haasteena oli, että jokaiselle päivälle tuli uusi ryhmä oppijoita. Elokuvatuotannossa tämä ei kuitenkaan ole harvinaista ja niinpä projektista tuli eräänlainen viestikapula eri ryhmien välille.

Minun tehtäväni oli toimia eräänlaisena mahdollistajana tuotantolle. Jaottelin elokuvan tuotantoprosessin viiteen kokonaisuuteen: ideointiin ja käsikirjoittamiseen, esituotannon visuaaliseen suunnitteluun, esituotannon äänisuunnitteluun, itse kuvauksiin eli tuotantoon ja jälkituotantoon. Yksi ryhmä työskenteli yhden osa-alueen parissa. Tuotannon vaiheiden keskeiset sisällöt kiteytettynä ja yhdistettynä sekä kuvataiteen että muiden aineiden kuten fysiikan, biologian ja äidinkielen sisältöihin muodostivat osakokonaisuuksia sähköisiin oppimisympäristöihin.

Keskeisenä ajatuksenani suunnittelussa oli yksilöllinen oppiminen ja oppimisen omistajuus. Tämä tarkoitti sitä, että sen lisäksi, että oppijoiden tulisi voida edetä omassa tahdissaan, yksin tai yhdessä kaverin kanssa, heidän tulisi voida myös itse vaikuttaa omaan oppimiseensa: omistaa ja ottaa vastuuta omasta oppimisprosessistaan, jossa he ovat kuitenkin aktiivisia toimijoita myös tiedon rakentajina. Tämän ajatuksen taustalla oli sekä halu mahdollistaa monenlaisten oppijoiden menestyminen ja pätevyiden kokemus että tietoisuus siitä, etten tuntenut oppijaryhmiä etukäteen, enkä siis voinut tietää etukäteen heidän aikaisem-

”En tiennyt miten paljon elokuvan tekemisessä on hommaa ja kuinka paljon siihen kuuluu erilaisia ihmisiä.”

paa osaamistaan. Voisi sanoa, että lähdin suunnittelulla mahdollistamaan jokaisen oppijan eriyttämisen. Jokainen oppija tulee omasta kulttuurisesta ja visuaalisesta taustastaan ja kaikki yhdessä toteutettava taiteen tekeminen vaatii erilaisten näkemysten ja kulttuurien arvostamista ja neuvottelua yhteisestä lopputuloksesta.

Avainasemassa koko tuotannossa olivat kuitenkin itse oppijat. He ideoivat, käsikirjoittivat, äänisuunnittelivat, kuvakäsikirjoittivat, lavastivat, puvustivat, roolittivat, valitsivat kuvauspaikat, valosuunnittelivat, valaisivat, kuvasivat, äänittivät, näyttelivät, ohjasivat, jälkikäsitelivät, editoivat ja markkinoivat oman yhteisen teoksensa. Oppijat tekivät siis kaiken ideoinnista esituotantoon ja kuvausten kautta jälkikäsitteilyyn ja -tuotantoon asti.

Erilaisia tehtäviä ja rooleja oli paljon ja oppijat saivat itse valita, mikä tehtävä heitä kiinnosti ja vastata siitä. Mahdollistaakseni monipuoliset tehtävät tuotannossa, tein vastuualueiden ohjeistukset ja opetuksen sähköiseen muotoon. Näin jokainen pystyi keskittymään omaan osa-alueeseensa yhtä aikaa muiden kanssa ja pystyin ohjaamaan ja keskustelemaan jokaisen kanssa vuorollaan siten, että turhalta odottelulta vältyt-

tiin. Lähdimme joka aamu liikkeelle viiden minuutin pohjustuksella siitä, mistä oli kysymys. Kävimme lyhyesti läpi elokuvatuotannon vaiheet ja missä kohtaa tuotantoprosessia olimme kyseisen ryhmän kanssa menossa. Ryhmäläiset näkivät mitä muut olivat mahdollisesti tehneet tai tulisivat heidän jälkeensä tekemään. Kun joka päivä vaihtui uusi porukka, joka astui seuraavaan vaiheeseen tuotantoprosessia, he olivat osa yhteistä teosta, joukkuetta, josta jokainen vei oman osuutensa eteenpäin. Oppijat muodostivat eräänlaisen viestijoukkueen, jossa viestikapulana toimivat tuotokset, kuten käsikirjoitukset, jotka siirtyivät seuraaville ryhmille.

Oppijat muodostivat pieniä ryhmiä vastualueidensa perusteella, esimerkiksi tekniikan alla olivat erikseen valoon, ääneen ja kuvaamiseen keskittyvät ryhmät. Oppijat kävivät keskustelua sekä pienryhmän sisällä että koko sen päiväisen ryhmän kanssa yhteisistä päätöksistä. Keskusteluja käytiin sekä visuaalisesti, sanallisesti että ryhmän keskustelun perusteella kirjoitettujen tekstien avulla eri ryhmien välillä. Jokainen oppija oli tasavertainen osa tuotantoa ja toimi oman osaamisensa mukaan. Jotkut heistä kasvoivat hienosti vaativiin tehtäviin ja rooleihin, jotka tuotannon parissa saivat.

Matilda Taipale, TaK, Kuvataidekasvatuksen maisteriopiskelija, Lapin yliopisto

YHTEISTYÖTAHOT:

Lapin yliopisto, osallistunut yläkoulu

